

Nr 330.

Av herr **Johansson** i Stockholm, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 98, med förslag till lag om ändring i militära rättegångslagen den 30 juni 1948 (nr 472) m. m.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 98 föreslås bland annat att så kallad ståndrätt under vissa förutsättningar skall kunna upprättas.

Om det också är uppenbart, att rättsskipningen under krigsförhållanden inte i allo kan erhålla samma former som under fredsförhållanden, så borde dock kravet på rättssäkerhet för den enskilde inte helt åsidosättas. Kungl. Maj:ts förslag om ståndrätt torde inte fylla detta minimikrav. Här skola endast några frågor beröras.

1. Ingen som helst garanti föreligger för att sammansättningen av ståndrätten tryggar en opartisk handläggning. Att högste militäre chefen på stället ensam skall kunna förordna ledamöterna i ståndrätten är icke tillfredsställande. Härigenom får denne befälhavare ett inflytande på målet som är helt dominerande.

2. I förslaget har överlåtits åt ståndrättens ordförande ensam att avgöra om förhandlingen skall vara offentlig eller ej. Denna ytterst viktiga fråga borde avgöras av ståndrätten, och borde till och med kvalificerad majoritet vara erforderlig för att rättegången skulle få försiggå bakom lyckta dörrar.

3. För fällande dom borde enhällighet fordras. Denna uppfattning har ju också uttalats av riksåklagarämbetet och för vissa fall av skånska hovrätten. Det torde vara enastående i nyare svensk lagstiftning, att Konungen visar sig mindre angelägen om medborgarnas rättssäkerhet än åklagarmyndigheterna, i detta fall rikets högsta.

Jag har här ovan endast anfört några av de anmärkningar som med fog kunna riktas mot föreliggande förslag, vilket i sin helhet synes ytterst bristfälligt. Skilda remissinstanser ha ju också anfört vägande synpunkter, såsom exempelvis att förutsättningarna för inrättande av ståndrätt äro alltför obestämt angivna.

Med stöd av vad ovan anförts föreslås,

att riksdagen måtte besluta avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 98 i vad den avser förslag till lag angående ändring i lagen den 30 juni 1948 om dödsstraff i vissa fall då riket är i krig.

Stockholm i mars 1949.

Gustav Johansson.